

Alkotmánybíró
1535 Bp. Pf. 773.

Ügyszám: IV/412-1/2019.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Tarczay Áron ügyvéd [redacted] a csatolt meghatalmazás alapján [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] volt fogvatartott – az alkotmányjogi panasz eljárásban indítványozó – a Balassagyarmati Törvényszék Bv.696/2018/2. sz. végzését helybenhagyó, a Balassagyarmati Törvényszék 3.Bpkf.11/2019/2. sorszámú végzésével szemben **alkotmányjogi panasszal élek, melyet jelen iratban, a IV/412-1/2019. sz. felhívásra egységes szerkezetben nyújtok be.** Kérem annak megállapítását, hogy a fenti végzés Ügyfelemnek az Alaptörvényben biztosított jogaimat, ezen ítéletek alaptörvény-ellenesek. Kérem a Balassagyarmati Törvényszék 3.Bpkf.11/2019/2. és Bv.696/2018/2. sz. végzésének megsemmisítését.

Érkezett: 2019 ÁPR 29.

Példány: 1 Kezelőiroda:

Melléklet: 1 db [redacted]

A Tisztelt Alkotmánybíróság hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. § -ra – és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára alapozom.

Az ítélet Magyarország Alaptörvényének következő rendelkezéseit sérti:

- sérült a II. cikk, melynek értelmében az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.
- sérült a XIII. cikk (1) bekezdése, mely szerint mindenkinek joga a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.
- sérült a XXVIII) cikk (1) bekezdése, mely szerint Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Indokaim a következők.

Jelen végzés előzménye a Balassagyarmati Törvényszék Bv.47/2018/9. sz. és az ezt helybenhagyó 3.Beüf.494/2018/2. sz. végzése, melyekben védencem 2013. évi CCXL. tv. (továbbiakban: Bvtv.) 10/A. § szerinti kártalanítási igényét a Törvényszék azért utasította el, mert az akkor nem a formanyomtatványon lett előterjesztve. Annak ellenére döntött így a Törvényszék, hogy maga sem tudott hivatkozni olyan jogszabályhelyre, amely ilyen esetre az igény elutasításáról, vagy az eljárás megszüntetéséről rendelkezne. Jelen ügyben védencem ismételt, immár a formanyomtatvány alkalmazásával kérte ugyanarra az időszakra a kártalanítási igényt, de a Törvényszék a korábbi döntés jogerejére hivatkozva utasította el igényét. Védencem fellebbezésében hivatkozott egyrészt arra, hogy a Bvtv. 50. § (1) h) és 71. § szerint is új eljárást kell lefolytatni az ügyben, mert a végzés sem tud olyan jogszabályhelyre hivatkozni, ami alapján egyáltalán lehetséges lenne az eljárás megszüntetése, továbbá hivatkozott arra is, hogy „anyagilag jogerőhatással” nem bírhat egy formai okból elutasított kérelem. A Törvényszék azonban helybenhagyta az elsőfokú végzést.

I. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme

A tisztességes eljáráshoz való, az Alaptörvény XXVIII) cikk (1) bekezdésében foglalt jog két okból is sérül.

A) Sérül ez a jog azért, mert a Törvényszék egy nem érdemi, hanem formai okból elutasított igény vonatkozásában gyakorlatilag anyagi jogerő hatást tulajdonít a korábbi elutasító végzésnek, és nem kívánja érdemben elbírálni az igényt. Ez által az igény elbírálatlan marad, vagyis a bíróság gyakorlatilag az igény elbírálására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget.

Itt jegyezzük meg, hogy a Bvtv. 10/A. § szerinti igény polgári jogi igényhez hasonló, csak egy külön eljárásban érvényesíthető igény. A polgári eljárásjogi szabályok is lehetőséget adnak a visszautasított kereset ismételt benyújtására, anyagi jogerőhatást pedig csak az érdemi elutasítás jelent (Pp. 360. §).

Előadjuk, hogy amennyiben formai okból utasítja el a bíróság az igényt, abban az esetben nem is csak azért sérül a tisztességes eljárás, mert érdemi döntést nem hoz a bíróság, hanem azért is, mert ha az adott kérdésben eltérő gyakorlat alakul ki egy formai követelmény megítélésében, akkor ez ellehetetleníti az igény érvényesítését. Jelen esetben tudomásunk szerint országosan egyedül a Balassagyarmati Törvényszék tekinti elutasítási oknak a formanyomtatvány hiányát. Márpedig a formanyomtatvány pontos kitöltése az eljárás kezdetén még gyakran nehézségekbe ütközik, hiszen nem áll még rendelkezésre a fogvatartott fogvatartásának teljes nyilvántartása, ugyanakkor a Bvtv. 10/A. § szerinti határidők megtartásával kell a kérelmet benyújtani olyan körülmények között, amikor abban is lehet bizonytalanság – adatok hiányában –, hogy a fogvatartott esetleg mikor lehetett megfelelő körülmények között, és így az igényérvényesítés 6 hónapos határideje egy bizonyos időszak tekintetében mikor jár le. Ráadásul a kialakult bírói gyakorlat szerint amennyiben a fogvatartottat más bv. intézetbe szállítják, akkor a folyamatban lévő kártalanítási ügyét is át kell tenni az új bv. intézet szerint illetékes törvényszékhez, tehát a kérelem benyújtásakor még nem tudható, hogy azt a Balassagyarmati Törvényszék fogja elbírálni.

Álláspontunk szerint továbbá külön sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot az a bírói eljárás, amely során a formai okból történő elutasításnak úgy tulajdonít anyagi jogerő hatást a Törvényszék, hogy a megelőző eljárásban hiánypótlási felhívás sem történt, tehát a bíróság által észlelt, bár álláspontunk szerint ráadásul vitatható, más bíróságok által nem követett gyakorlat szerinti formahiba vonatkozásában az ügyfelet fel sem hívták arra egyetlen alkalommal sem, hogy kérelme elutasítható lesz, ha nem pótolja a formanyomtatványt.

Összefoglalva tehát: az a bírói döntés, amely anyagi jogerőhatást tulajdonít a formai okból elutasított igénynek, elsősorban azért sérti a tisztességes eljárás elvét, mert ez által megtagadja az igény érdemi elbírálása iránti igényt. Ugyanakkor emellett még azért is, mert a formai okból történő elutasítás esetén előzetes hiánypótlási felhívás lenne elvárható.

B) Sérül még a tisztességes eljáráshoz fűződő jog azér tisz, mert a bíróság contra legem, önkényesen alkalmazta a Bvtv-t. A 20/2017. (VII.18.) AB hat. Szerint „A bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.”

Márpedig jelen esetben a Törvényszék önkényesen értelmezte egyrészt a Bvtv. 50. § (1) h) pontját, amely kategorikusan úgy rendelkezik, hogy a bv. bíró a jogellenes döntését hivatalból is hatályon kívül helyezi, tehát nem követhető a sérelmezett végzés azon értelmezése, hogy a Bvtv. 10/A. § szerinti eljárásban ne lenne helye a hatályon kívül helyezésnek. Továbbá a Törvényszék önkényes jogalkalmazása eredménye volt magának az igénynek az elutasítása is, ugyanis a Bvtv. ilyen szankciót nem tartalmaz.

II. A tulajdonhoz való jog és a méltósághoz való jog sérelme.

Az Alaptörvény II. cikkében foglalt méltósághoz való jog sérelmét abban látjuk, hogy a méltósághoz való jogot sértő elhelyezési körülmény miatt járó kártalanítást utasította el a bíróság az általa vélt formahiba miatt, így védcem méltóságának sérelme maradt szankció nélkül. Mindezt súlyosítja, hogy az EJEB a Varga és mások kontra Magyarország (no.14097/12) ügyben hívta fel Magyarországot, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezménye alapján teremtse meg a lehetőséget a kártalanítás tagállami eljárásban történő érvényesítésére, így az EJEB gyakorlata alapján a Törvényszék végzése az Emberi Jogok Európai Egyezményét is, és így az Alaptörvény Q cikk (2) bekezdését is sérti azzal, hogy nem bírálta el érdemben védcem igényét vélt formahiba miatt.

A XIII. cikk (1) bekezdés szerinti tulajdonhoz való jog sérelmét pedig abban látjuk, hogy védcem jogos várománya lett volna a törvény szerint neki járó kártalanítás, mely összeget vélt formahiba miatt utasított el a bíróság.

Budapest, 2019. 04. 24.